

تعیین کننده‌های سطح رفاه و کیفیت زندگی ساکنان روستایی (مورد مطالعه: روستاهای شهرستان ورزقان)

علی زینالی عظیم^{۱*}، اسلام کرمی^۲

۱- استادیار گروه معماری و شهرسازی، عضو باشگاه نخبگان و پژوهشگران جوان، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

۲- استادیار دانشکده مهندسی معماری و شهرسازی، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران

DOI: [10.22077/vssd.2021.4792.1045](https://doi.org/10.22077/vssd.2021.4792.1045)

چکیده

ترویج حیات مناطق روستایی هدف اصلی جهاد کشاورزی و سیاست‌های ملی توسعه کشور برای رسیدن به توسعه پایدار است. یکی از جنبه‌های کلیدی برای موفقیت این سیاست‌ها، امکان نظارت بر کیفیت زندگی در تمام ابعاد آن یعنی ابعاد اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی است که این مهم نیازمند اجرای ابزارهایی است که قادر به شناسایی ابعاد اصلی رضایت انسان باشند اما این بسیار پیچیده است، از این رو هدف اصلی تحقیق حاضر، ارزیابی رفاه و کیفیت زندگی مردم در روستاهای شهرستان ورزقان بر اساس مؤلفه‌های اساسی با ارجاع به نظریه قابلیت‌های «سن» برای جلوگیری از رها شدن روستاها است. تحقیق بصورت تحلیلی توصیفی و مشاهده‌ای با استفاده از ابزار پرسشنامه انجام شد. جامعه آماری تحقیق جمعیت ۱۰ روستای منتخب در شهرستان ورزقان بودند. حجم نمونه براساس فرمول کوکران ۳۷۲ نفر بدست آمد. برای تحلیل داده‌ها از معادلات ساختاری با روش اکتشافی و تحلیل عاملی مرتبه دوم با استفاده از نرم افزار Amos و Spss بهره گرفته شد. نتایج نشان داد که عوامل تعیین کننده اصلی رفاه در زمینه ادراکات فردی، شرایط اقتصادی، امنیت، کیفیت محیطی و فرصت‌های آموزشی هستند. شرایط رفاه در روستاهای خوی‌نرود، ونستان، و چای کندی خیرالدین، بسیار پایین است، در حالی که در مقابل، روستای وردین و کاسین بالاترین سطوح رفاه را در منطقه ورزقان نشان داد. با تمرکز بر روستای خوی‌نرود، می‌توان مشاهده کرد این ناحیه به مراتب کم‌ترین مقادیر را برای سه بعد اصلی از چهار بعد اصلی رفاه نشان می‌دهد که قابل توجه به نظر می‌رسد. در نتیجه برای جلوگیری از رها شدن و خالی شدن روستاها باید به سطح رفاه و کیفیت زندگی ساکنان روستاها توجه مضاعف شود.

تاریخ دریافت:

۱۵ خرداد ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش:

۲۹ مرداد ۱۴۰۰

صفحات: ۹۵-۱۱۱

کلید واژگان:

رفاه، کیفیت زندگی،
روستا، شهرستان
ورزقان.

۱- مقدمه

در بسیاری از کشورها، مناطق کشاورزی مورد استفاده در طول دهه‌های گذشته یک کاهش چشمگیری را ثبت کرده‌است (Pleeging et al, 2020). در موارد مختلف، این کاهش با کاهش جمعیت مناطق روستایی به ویژه جوانان همراه است. از این رو اهداف توسعه منطقه‌ای متعادل‌سازی درآمد زمین‌های کشاورزی و تاب‌آوری آنها برای افزایش امنیت غذایی، جذب کشاورزان جوان و تسهیل توسعه کسب و کار در مناطق روستایی است (Nanor et al., 2001). دلایل پنهان پدیده رها شدن مناطق روستایی و فعالیت‌های کشاورزی متعدد است. با این حال، یکی از دلایل اصلی سطح نامطلوب رفاه است که در بسیاری از زمینه‌های روستایی و حاشیه‌ای یافت می‌شود (Casini et al., 2019, Voukelatou et al., 2021). در واقع، در بسیاری از موارد، یک دور باطل بین سطح پایین رفاه و فقدان توسعه ایجاد می‌شود، که منجر به رها شدن پیشرونده خواهد شد. فقدان سطوح رضایت‌بخش از چندین مؤلفه اساسی رفاه، که لزوماً سطوح اقتصادی نیستند، مانعی بر سر راه جذابیت منطقه است، که باعث فقیر شدن تدریجی کیفیت منابع انسانی موجود و در نتیجه، پایین آمدن امکان توسعه اقتصادی و اجتماعی می‌شود. با این وجود با توجه به موضوع، استراتژی‌های مداخله‌ای با هدف حل مشکلات احتمالی کیفیت زندگی در مناطق روستایی به ندرت اجرا شده‌اند (Su et al., 2021, Alonso & Nyanjom, 2016).

دلایل توسعه کم روستاها می‌تواند شامل عدم آگاهی کافی برنامه‌ریزان روستایی در شناسایی اجزای اصلی کیفیت زندگی باشد که مداخله در آن ضروری است، همچنین رفاه یک مفهوم چند بعدی است و مربوط به شرایط اجتماعی - اقتصادی، فرهنگی و زیست‌محیطی خاص هر قلمرو است. اما اثربخشی آنها به هر حال، مشروط به توانایی مشارکت بازیگران کلیدی جوامع مربوطه در تصمیم‌گیری‌های مربوط به سیاست‌گذاری است. این مطالعه که برای مقابله با پدیده ترک نواحی روستایی در منطقه ورزقان است. یک رویکردی را برای ارزیابی رفاه براساس نظریه توانمندی‌های سن (۱۹۹۲) ارائه می‌دهد. در میان بزرگ‌ترین مشکلات در اعمال نظریه توانمندی‌های (سن) در سطح قلمرو شامل، انتخاب/تجمع قابلیت‌ها در رابطه با ویژگی‌های قلمرو و پیچیدگی استفاده از ارزیابی‌های فردی برای تعریف رفاه در سطح منطقه ورزقان است. در این مطالعه همچنین از ارزیابی ذهنی رفاه براساس نظریه دسای (۱۹۹۵) در سطح منطقه که فرد به آن تعلق دارد استفاده شد. همچنین به شناسایی عوامل اصلی که ممکن است به طور بالقوه موجب رها شدن روستاهای منطقه ورزقان شوند پرداخته شد که نتایج این پژوهش می‌تواند برای برنامه ریزان روستایی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، جهاد کشاورزی، فرمانداری‌ها و بخش‌داری‌ها مفید باشد.

۲- بنیان نظریه‌ای

در سیاست‌های ملی و محلی در جهان حاضر، کیفیت زندگی به یک مسأله بسیار مهم تبدیل شده است، به خصوص از زمانی که رسیدن به اصول توسعه پایدار مد نظر است، که در آن رشد اقتصادی باید با تقاضا برای حفاظت از منابع محیطی و اجتماعی محلی سازگار باشد (Szaboova et al., 2021). این علاقه به جنبه‌های اجتماعی مرتبط با توسعه پایدار، در توسعه اجتماعی - اقتصادی عمومی و سیاست‌های دولتی و همچنین در سیاست‌های بخش ویژه و به طور خاص، در حوزه استراتژی‌های توسعه روستایی مبتنی بر سیاست‌های کشاورزی رایج زمان حاضر، اثبات شده‌است (Zhu, 2019).

رفاه به معنای عاملی است که می‌تواند به طور قاطع بر پایداری توسعه تأثیر بگذارد. در واقع، در مدل‌های توسعه‌ای که از این اصل آغاز می‌شوند، جمعیت‌های محلی دیگر تنها به عنوان یک نماینده کاربر نیستند که مدل باید آن را برآورده کند. بر عکس، آن‌ها اهمیت عوامل اساسی را در برنامه‌ریزی و اجرای اقدامات با هدف تضمین حیات مناطق روستایی در نظر می‌گیرند (Chen & Zhu, 2021). در دهه‌های گذشته، قلمروهای روستایی دگرگونی‌های عمده‌ای را در ساختار اجتماعی-اقتصادی خود ثبت کرده‌اند. این تغییرات تأثیرات و انگیزه‌های بسیار متفاوتی داشته‌اند که از رها کردن کشاورزی به مهاجرت به شهرها، کاهش جمعیت در روستاها، به ویژه توسط جوانان و پیر شدن جمعیت روستاها است (Musson & Rousselière, 2019, Li et al., 2019).

برای بسیاری از محققان رفاه عامل مهمی در کیفیت زندگی است و در مطالعات مختلف این موضوع را مورد ارزیابی قرار داده‌اند. ادبیات مربوط به رفاه نشان می‌دهد که موقعیت روستایی نقش مهمی در تعیین کیفیت و دسترسی به خدمات مانند مراقبت‌های پزشکی، آموزش، حمل و نقل، فروشگاه‌ها، بانک‌ها و سینماها ایفا می‌کند (Wang & Fowler, 2019). مطالعات بر روی کیفیت زندگی نیز نشان می‌دهد که رفاه ذهنی در مناطق روستایی، در هر صورت، ناهمگن است. تحقیقات انجام‌شده در اتحادیه اروپا، چین و کانادا نشان می‌دهد که در برخی حوزه‌ها، سطوح رضایت‌بخشی از رفاه را می‌توان در ارتباط با کیفیت بهتر محیط طبیعی، امنیت شخصی، و انسجام اجتماعی به دست آورد (Tsurumi et al, 2021, et al, 216). Ferrari et al, 2019, Gilbert).

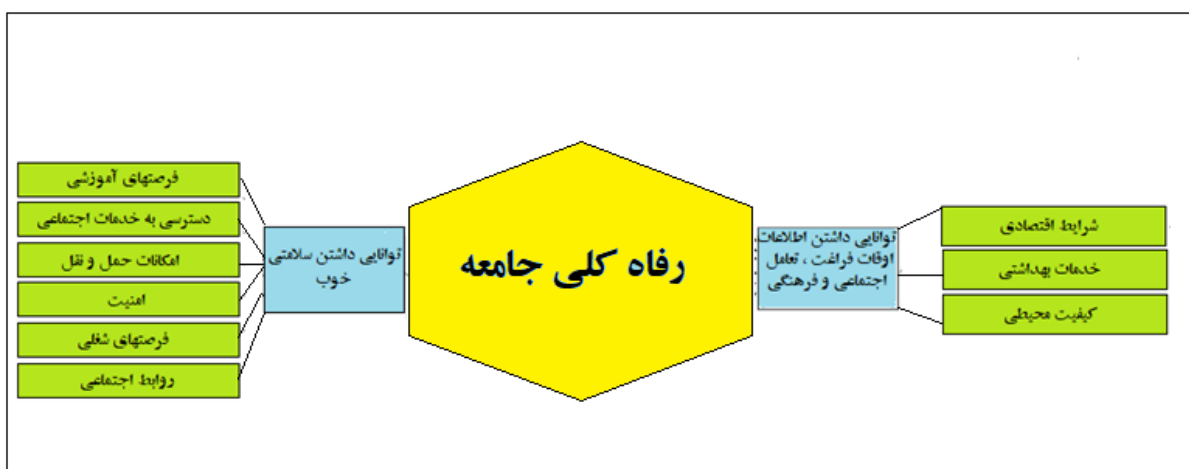
رکوتنا (۲۰۱۶) معتقد است که در کشورهای ثروتمندتر، استانداردهای زندگی روستایی به اندازه کافی بالا هستند که می‌توانند سطوح رضایت‌بخشی از رفاه ذهنی را ایجاد کنند (Requena, 2016). نتایج یک بازنگری انجام‌شده در استرالیا، نیوزلند، کانادا، ایالات متحده آمریکا، و اروپای غربی، در زمینه خدمات بهداشتی، نشان داد که چگونه در مناطق روستایی، سطح بهداشت و دسترسی به خدمات بهداشتی بدتر از استانداردهای ملی است اما در مقایسه با کشورهای در حال توسعه در سطح بالاتری از رفاه بهداشتی برخوردارند (Hoogerbrugge & Burger, 2021).

بنابراین می‌توان تأیید کرد که حتی در دسترس بودن یک‌سان زیرساخت‌ها می‌تواند به یک دیدگاه متفاوت در مورد رضایت از رفاه در عملکرد منابع اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیست طبیعی منجر شود. بنابراین در ارزیابی زیست‌پذیری و کیفیت زندگی در روستاها باید حتماً شاخص‌های رفاه مورد ارزیابی قرار گیرد. مفهوم رفاه که به عنوان مترادف کیفیت زندگی یا شادی به کار می‌رود، به طور کلی می‌تواند به رضایت از زندگی به عنوان یک کل اشاره کند (D'Ambrosio et al., 2020). بنابراین این مفهومی است که در هر زمان و مکان، بسته به لحظه ارزیابی و جامعه‌ای که به آن اشاره می‌کند، فوق‌العاده پیچیده و پویا است (Burger et al, 2021)، علاوه بر این رفاه، یک مفهوم نسبی نیز هست، به این معنا که ارزیابی رفاه یک فرد/ جامعه از فرد و جوامع دیگر متفاوت است (Scott et al, 2018).

تعریف «سن» از رفاه به طور خاص برای تحلیل کیفیت زندگی در مناطق روستایی و اشاره به مشکلات احتمالی محرومیت اجتماعی مرتبط، امید بخش نظر می‌رسد. موضوع مهم دیگر در رابطه با رفاه روستاییان انتخاب مجموعه‌ای از قابلیت‌ها برای ارزیابی کیفیت زندگی روستاییان است. رویکرد قابلیت‌ها می‌تواند برای تجزیه و تحلیل رفاه کشورها باشد. برای مثال، برای ما، بسیار مفید است که شرایط محرومیت اجتماعی را شناسایی کنیم، اگر چه شکل شرایط فقر مطلق را در نظر نمی‌گیرند، که رها شدن قلمروها را تعیین می‌کنند (Johnson and Acabchuk, 2018; Steptoe, 2019).

تحقیق از قابلیت دسای استفاده شده که با توجه به آن، در زمینه اجتماعی - اقتصادی پنج قابلیت اساسی قابل شناسایی است: ۱) توانایی داشتن یک زندگی طولانی و لذت بخش، ۲) قابلیت سلامت باروری (بیولوژیکی)، ۳) قابلیت سلامت جسمانی خوب، ۴) قابلیت داشتن تعاملات اجتماعی، ۵) قابلیت داشتن اطلاعات، آزادی بیان، و تفکر (Desai, 1995). اگرچه بحث گسترده‌ای در مورد موضوع اندازه‌گیری رفاه وجود دارد، هیچ اجماع واحدی در مورد اینکه کدام روش ممکن است بهترین باشد وجود ندارد، همچنین به این دلیل که اثربخشی اندازه‌گیری باید در ارتباط با زمینه‌ای که به آن اعمال می‌شود ارزیابی شود، می‌تواند از به یک فرد واحد یا به یک جامعه اشاره کند. (Macchia et al, 2020) شاخص‌های رفاه بصورت عینی و ذهنی رفاه قابل اندازه‌گیری است (Kumano, 2018).

علی‌رغم درخواست شاخص‌های ترکیبی که امکان جمع کردن تحولات در حال انجام و به راحتی مقایسه سطوح مختلف کیفیت زندگی بین گروه‌ها در زمان و مکان را ممکن می‌سازد، این امر به شدت به خاطر مشکلات مربوط به ساخت آن‌ها، و به طور خاص، به روش‌های استانداردسازی، روش‌های تجمع و انتخاب مجموعه شاخص‌ها برای ابعاد مختلف مورد انتقاد قرار گرفته‌است (Casini et al., 2019; Mauro et al., 2018) علاوه بر این، با توجه به شناسایی موقعیت‌های طرد اجتماعی و کیفیت نامطلوب زندگی در یک منطقه خاص، استفاده از شاخص‌های نوع عینی، براساس عوامل مادی و مالی، برای انعکاس تجربه کلی رفاه منطقه کافی به نظر نمی‌رسد (D'Ambrosio et al, 2020). در واقع، شاخص‌هایی مانند آموزش، بهداشت، اشتغال و درآمد درک فرد از رفاه یک جامعه خاص را در نظر نمی‌گیرند، که به عنوان اساسی در تعیین رضایت انسان گزارش شده‌است (Tsurumi et al, 2020b). بنابراین پژوهش حاضر یک رویکرد برای ارزیابی رفاه زندگی روستایی (زیست پذیری) براساس نظریه قابلیت (توانمندی‌ها) سن است، تا به شناسایی ابعاد و اندازه‌گیری کیفیت زندگی در روستاهای منطقه ورزقان منجر شود تا از رها شدن روستاها جلوگیری شده و به پایداری زیست پذیری روستاها منجر شود. مفهوم رفاه که در این پژوهش استفاده شد دو قابلیت اساسی را شامل می‌شود: ۱ - توانایی داشتن سلامت خوب ۲ - توانایی داشتن اطلاعات، اوقات فراغت و تعامل اجتماعی و فرهنگی. این دو قابلیت توسط نه بعد رفاه در مفهوم اقدامات سن شکل می‌گیرند که فرد می‌تواند به طور بالقوه با توجه به توانایی‌ها و منابع در دسترس خود آن‌ها را تحقق بخشد (شکل ۱).

شکل ۱- مدل مفهومی تحقیق

۳- روش، تکنیک‌ها و قلمرو

تحقیق حاضر بصورت توصیفی تحلیلی و پیمایشی است جامعه آماری تحقیق شامل جمعیت ده تا از روستاهای شهرستان ورزقان با جمعیت ۱۱۵۸۶ نفر بود حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران برابر ۳۷۲ نفر تعیین شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه گردآوری شد.

مرور ادبیات موضوع چندین دسته از منابع را مورد تأکید قرار داده است که می‌توانند بر رفاه مناطق روستایی تأثیر بگذارند. این موارد قابل ارجاع به زیرساخت‌های فیزیکی، نهادی و اجتماعی، وضعیت اجتماعی-اقتصادی جوامع، کیفیت محیط طبیعی و ایمنی هستند. با این حال، تأثیر بر کیفیت زندگی در دسترس بودن این منابع، در همه جا یکسان نیست. بنابراین در این روش شناختی، نه طبقه از عوامل بالقوه به عنوان متغیرهای پنهان در نظر گرفته شده‌اند که رضایت از کیفیت زندگی در روستاهای منطقه ورزقان را تحت تأثیر قرار می‌دهند. به منظور برآورد صحیح آن‌ها، به منظور برآورد صحیح شاخصها مقیاسهای اندازه‌گیری براساس پیشینه پژوهش استخراج شد. به طور خاص، تنظیمات به منظور تعریف متغیر پنهان و مقیاس‌های مربوطه در سطح جامعه انجام شد. بنابراین، سوالات خاص مطرح شده در نمونه به عنوان ارزیابی‌های ذهنی سطح رضایت از عملکرد برای کل اجتماع محل سکونت و نه برای یک فرد طراحی شدند.

در تحقیق حاضر رفاه کلی با پرسیدن سطح رضایت در سه سطح زمانی بالقوه (گذشته، حال و آینده) با توجه به کیفیت زندگی در منطقه سکونت اندازه‌گیری شد. این سه مورد (Wel۳-Wel۱) که از مطالعات سیرگی و همکاران (۲۰۱۰) و پرپلتنسکی و همکاران (۲۰۱۵) اقتباس شدند. شرایط اقتصادی مربوط به ارزیابی وضعیت اقتصادی، چشم اندازهای اقتصادی، و درآمد متوسط، علاوه بر قضاوت در مورد اقتصاد دوره پنج ساله گذشته در منطقه مسکونی است. مقیاس از چهار آیتم (Eco۴- Eco۱) از مطالعات پرپلتنسکی و همکاران (۲۰۱۵) اقتباس شدند. خدمات بهداشتی مربوط به ارزش‌گذاری دسترسی، کیفیت و رضایت از خدمات بهداشتی از نظر کمک‌های پزشکی توسط یک پزشک عمومی، کمک‌های اضطراری، کمک‌های دارویی، و توان‌بخشی در منطقه مسکونی است. این مقیاس شامل سه آیتم (Hil۱-Hil۳) است که از سیرگی و همکاران (۲۰۱۰) اقتباس شده است. خدمات اجتماعی از نظر دسترسی، کیفیت، و رضایت از خدمات اجتماعی، طرح‌هایی با هدف کاهش شرایط ناتوانی، نیاز، یا مشکلات فردی و خانوادگی ناشی از مشکلات اجتماعی-اقتصادی و شرایط عدم استقلال در منطقه سکونت اندازه‌گیری شدند. آیتم‌ها (Soc۳-Soc۱) از کریستاکوپولو و همکاران (۲۰۰۱) اقتباس شد. فرصت‌های آموزشی در رابطه با نحوه ارزیابی دسترسی، کیفیت و رضایت ساکنان از خدمات آموزشی، از جمله مدرسه، در منطقه سکونت وجود دارد. آیتم‌های این حوزه (Edu۳-Edu۱) از مقیاس کریستاکوپولو و همکاران (۲۰۰۱) تهیه شد. تسهیلات حمل و نقل با پرسش در مورد دسترسی بودن، کیفیت، و رضایت از خدمات حمل و نقل، هم محلی و هم مرتبط با مراکز شهری اصلی در منطقه سکونت، مورد سنجش قرار گرفتند. آیتم‌ها (Tra۱-Tra۳) از مطالعات کریستاکوپولو و همکاران (۲۰۰۱) و سیرگی و همکاران (۲۰۱۰) اقتباس شد. روابط اجتماعی مربوط به فرصت، کیفیت و رضایت از روابط اجتماعی و مشارکت فعال در زندگی جامعه در منطقه سکونت است. آیتم‌ها (Rel۱-Rel۳) از پرپلتنسکی و همکاران (۲۰۱۵) و مک کریا و همکاران (۲۰۱۶) اقتباس شد. کیفیت محیط‌زیست، به عنوان کیفیت‌های محیطی، فرصت‌های گردشگری در فضای باز، کیفیت چشم‌انداز و استفاده از منابع طبیعی در منطقه سکونت اندازه‌گیری شد. آیتم‌ها (Env۴-Env۱) از کریستاکوپولو و همکاران (۲۰۰۱)، سیرگی و همکاران (۲۰۱۰) و مک کریا و

همکاران (۲۰۱۶) اقتباس شد. امنیت با توجه به خطر سرقت و یا اعمال خشونت‌آمیز در منطقه مسکونی در سه قالب (Sec۳-Sec۱) اندازه‌گیری شد. آیتم‌ها از پریلتنسی و همکاران (۲۰۱۵) و مک کریا و همکاران (۲۰۱۶) اقتباس شدند. فرصت‌های شغلی به کمیت و کیفیت و رضایت از فرصت‌های شغلی مربوط می‌شود. آیتم‌ها (Job۳-Job۱) از مک کریا و همکاران (۲۰۱۶) اقتباس شد. امتیاز هر آیتم با استفاده از مقیاس لیکرت با شماره ۰ تا ۱۰ تعیین شد (که در آن ۰ ارزیابی بدتر و ۱۰ بهترین). جدول (۱) شاخص‌ها و زیر شاخص‌ها را نشان می‌دهد برای سهولت کار شاخص‌ها کدبندی شدند.

جدول ۱- شاخص‌های تحقیق

شاخص‌ها	زیر شاخص‌ها	نویسنده/نویسندگان
رفاه کلی	Wel۱, Wel۲, Wel۳	سیرگی و همکاران (۲۰۱۰)، پریلتنسی و همکاران (۲۰۱۵)
شرایط اقتصادی	Eco۱, Eco۲, Eco۳, Eco۴	پریلتنسی و همکاران (۲۰۱۵)
خدمات بهداشتی	Hea۱, Hea۲, Hea۳	سیرگی و همکاران (۲۰۱۵)
خدمات اجتماعی	Soc۱, Soc۲, Soc۳	کریستاکوپولو و همکاران (۲۰۰۱)
فرصت‌های آموزشی	Edu۱, Edu۲, Edu۳	کریستاکوپولو و همکاران (۲۰۰۱)
امکانات حمل و نقل	Tra۱, Tra۲, Tra۳	کریستاکوپولو و همکاران (۲۰۰۱) و سیرگی و همکاران (۲۰۱۰)
روابط اجتماعی	Rel۱, Rel۲, Rel۳	پریلتنسی و همکاران (۲۰۱۵) و مک کریا و همکاران (۲۰۱۶)
کیفیت محیطی	Env۱, Env۲, Env۳, Env۴	کریستاکوپولو و همکاران (۲۰۰۱)، سیرگی و همکاران (۲۰۱۰) و مک کریا و همکاران (۲۰۱۶) اقتباس
امنیت	Sec۱, Sec۲, Sec۳	پریلتنسی و همکاران (۲۰۱۵) و مک کریا و همکاران (۲۰۱۶)
فرصت‌های شغلی	Job۱, Job۲, Job۳	مک کریا و همکاران (۲۰۱۶)

مدل پیشنهادی ما برای ارزیابی رفاه با آزمون فرضیه‌های زیر تأیید خواهد شد:

H۱: شرایط اقتصادی بهتر با رفاه بالاتر جامعه ارتباط مثبتی دارد.

H۲: در دسترس بودن خدمات بهداشتی با رفاه جامعه ارتباط مثبتی دارد.

H۳: کیفیت محیطی با رفاه جامعه ارتباط مثبتی دارد.

H۴: فرصت‌های تحصیلی با رفاه جامعه ارتباط مثبتی دارد.

H۵: دسترسی به خدمات اجتماعی با رفاه جامعه ارتباط مثبتی دارد.

H۶: در دسترس بودن تسهیلات حمل و نقل با رفاه جامعه ارتباط مثبتی دارد.

H۷: امنیت با رفاه جامعه ارتباط مثبتی دارد.

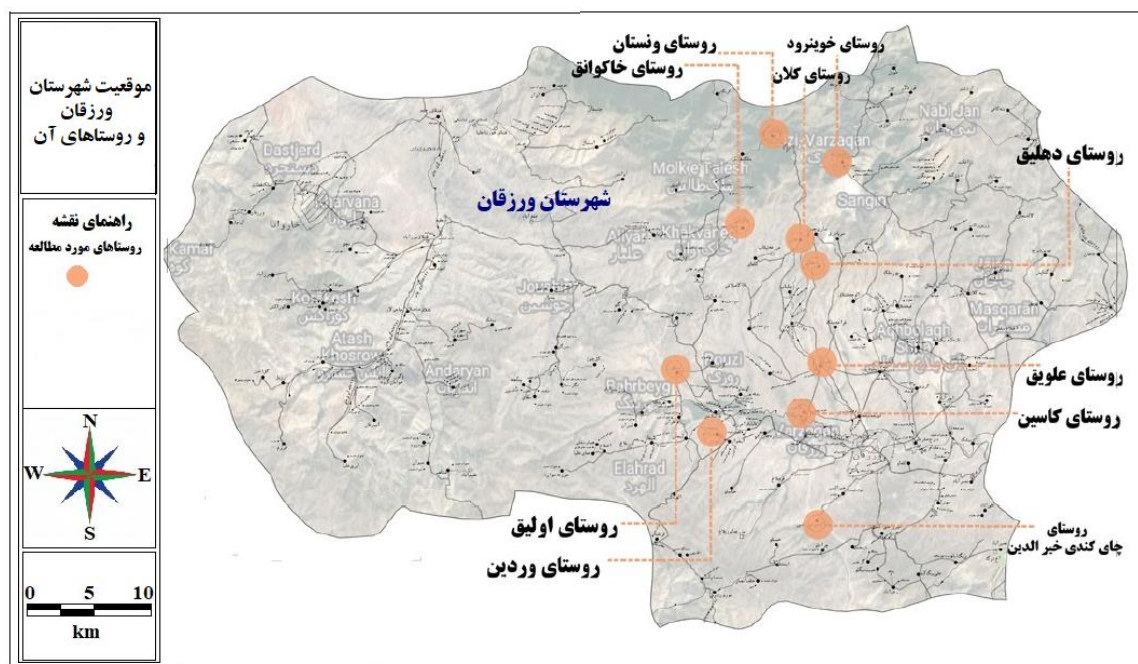
H۸: فرصت‌های شغلی با رفاه جامعه ارتباط مثبتی دارد.

H۹: روابط اجتماعی با رفاه جامعه ارتباط مثبتی دارد.

این فرضیه‌ها با اجرای یک مدل معادله ساختاری (SEM) آزمایش شد که بررسی روابط پیچیده و چند بعدی بین ساختارهای پنهان، مانند آن‌هایی که در اینجا فرض شده‌اند، در تعریف مفهوم رفاه را ممکن ساخت. در شکل کلی آن، SEM متشکل از مجموعه‌ای از معادلات خطی است که به طور همزمان روابط بین متغیرهای مشاهده شده و متغیرهای

مشاهده نشده را برآورد می‌کند. برآورد SEM در دو مرحله رخ می‌دهد. در بخش اول، که بخش اندازه‌گیری نامیده می‌شود، قابلیت اطمینان (پایایی) ارزیابی می‌شود در این مرحله علاوه بر قابلیت توضیحی کلی مدل، اعتبار همگرا و اعتبار افتراقی نیز ارزیابی می‌شوند. اولی برای ایجاد درجه همبستگی، اندازه‌گیری شده توسط میانگین مقادیر واریانس استخراج شده (AVE)، بین معیارهای همان ساختار، واقعا یک ابزار کارآمد برای اندازه‌گیری متغیر پنهان مرتبط است. در عوض، اعتبار افتراقی برای ایجاد استقلال مؤثر بین ساختارهای پنهان برآورد شده ضروری است. فاز دوم روابط ساختاری بین ساختارهای پنهان را برآورد می‌کند و بخش ساختاری نامیده می‌شود. در کل برای تحلیل اطلاعات از معادلات ساختاری (SEM) با نرم افزار Spss و Amos استفاده شد.

شهرستان ورزقان از شهرستان‌های شمالی استان آذربایجان شرقی است. شهرستان ورزقان از دو بخش مرکزی و خاروانا تشکیل شده است و شامل ۷ دهستان است. روستاهای الویق، چای کندی، دهلین، خیرالدین، خونرود، کلان، کاسین، علویق، وردین و ونستان از شهرستان ورزقان برای پژوهش مورد نظر انتخاب شد.

شکل ۲- موقعیت روستاهای مورد مطالعه در شهرستان ورزقان آذربایجان شرقی

۴- یافته‌ها و تحلیل داده

داده‌ها با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی (EFA)، با استفاده از یک چرخش واریمکس تحلیل شدند. هدف بررسی رابطه بین ساختارهای ۲۹ آیتم و ابعاد رفاه است. نه متغیر پنهان در نظر گرفته شده، با استفاده از معیار مقادیر ویژه، درصد واریانس با فاکتور بارگذاری چرخش یافته مربوطه آن‌ها در جدول (۲) آمده است. برای کیفیت نمونه‌گیری از آزمون KMO استفاده شد که برابر با ۰/۸۳ بدست آمد که نشان دهنده کیفیت مطلوب نمونه‌گیری است، زیرا بالای ۰/۷۰ بدست آمده است. همچنین از ابعاد وضعیت اقتصادی Eco۴ یعنی اقتصاد دوره پنج ساله گذشته و ابعاد کیفیت محیط زیست Env۲ فرصت‌های برای تفریح در فضای باز به خوبی در هیچ بعد بارگذاری نشدند، زیرا آن‌ها فاکتور بارگذاری کم‌تر از ۰/۵۰

یک تحلیل عامل تاییدی برای انجام روایی افتراقی و همگرا ایجاد شد، همچنین مقادیر آلفای کرونباخ به منظور سنجش پایایی، ۹ بعد رفاه، که در جدول (۳) گزارش شده است، همگی نسبتاً بالا هستند، با توجه به اینکه تمام آلفای کرونباخ مربوط به آن‌ها بین ۰/۷۲ (کیفیت محیطی) و ۰/۹۷ (امنیت) متغیر است. بنابراین همگی بسیار بالاتر از مقادیر توصیه شده است. بارگذاری استاندارد آیت‌ها همگی قابل توجه و بالاتر از آستانه‌های توصیه شده بود. اعتبار همگرا با استفاده از میانگین واریانس استخراج شده (AVE) انجام شد. مقادیر AVE برای هر ساختار باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد. ساختار امنیتی بالاترین ارزش را نشان می‌دهد که برابر با ۰/۹۲ است و پس از آن تسهیلات حمل و نقل (۰/۹۰) و دسترسی به خدمات اجتماعی (۰/۸۹) قرار دارند. بنابراین عامل‌ها دارای روایی همگرای بالایی دارند. در نهایت، اعتبار افتراقی ساختارها مورد ارزیابی قرار گرفت. اعتبار افتراقی زمانی نمایش داده می‌شود که مقدار AVE یک ساختار پنهان بزرگ‌تر از مربع همبستگی آن با هر ساختار پنهان دیگر در مدل باشد. با پیروی از این معیار، می‌توانیم تأیید کنیم که ساختارها دارای اعتبار تفکیک قابل قبولی هستند. برجسته‌ترین همبستگی‌ها، همبستگی‌های بین شرایط اقتصادی و رفاه کلی (۰/۲۶)، و بین فرصت‌های شغلی و شرایط اقتصادی (۰/۳۴) در منطقه ورزقان هستند. با این حال، هر دو، ارزش‌های متوسطی را نشان می‌دهند.

جدول ۳- قابلیت اطمینان، ارزیابی اعتبار همگرا و افتراق مدل رفاه در روستاهای شهرستان ورزقان.

همبستگی بین متغیرها										AVE	کرونباخ α	p- value	Cofe	ابعاد
SECU	ENVI	SOR	TRANS	EDU	SOCIAL	HES	ECOSIT	WB	WB					
									۰/۸۲	۰/۸۳	۰/۰۰۰	۰/۹۵	Wel1	
											۰/۰۰۰	۰/۹۵	Wel2	
											۰/۰۰۰	۰/۸۱	Wel3	
								۰/۳۵	۰/۶۷	۰/۸۱	۰/۰۰۰	۰/۸۴	Eco1	
											۰/۰۰۰	۰/۸۸	Eco2	
											۰/۰۰۰	۰/۷۳	Eco3	
								۰/۲۰	۰/۱۲	۰/۸۱	۰/۰۰۰	۰/۸۳	Hea1	
											۰/۰۰۰	۰/۹۱	Hea2	
											۰/۰۰۰	۰/۹۶	Hea3	
								۰/۲۵	۰/۱۲	۰/۰۸	۰/۰۰۰	۰/۹۳	Soc1	
											۰/۰۰۰	۰/۹۴	Soc2	
											۰/۰۰۰	۰/۹۷	Soc3	
											۰/۰۰۰	۰/۷۵	Edu1	
											۰/۰۰۰	۰/۹۶	Edu2	
											۰/۰۰۰	۰/۹۶	Edu3	
								۰/۲۱	۰/۲۲	۰/۱۹	۰/۰۰۰	۰/۹۲	Tra1	
											۰/۰۰۰	۰/۹۳	Tra2	
											۰/۰۰۰	۰/۹۹	Tra3	
								۰/۰۷	۰/۱۱	۰/۰۶	۰/۰۰۰	۰/۸۷	Rel1	
											۰/۰۰۰	۰/۹۷	Rel2	
											۰/۰۰۰	۰/۹۳	Rel3	
								۰/۲۹	۰/۰۹	۰/۰۸	۰/۰۰۰	۰/۶۷	Env1	
											۰/۰۰۰	۰/۶۵	Env2	
											۰/۰۰۰	۰/۷۰	Env4	
								۰/۳۱	۰/۲۲	۰/۱۰	۰/۰۰۰	۰/۹۹	Sec1	

ابعاد	Cofe	p-value	کروناخ α	AVE	WB	ECOSIT	HES	SOCIAL	EDU	TRANS	SOR	ENVI	SECU
Sec2	۰/۹۸	۰/۰۰۰											
Sec3	۰/۹۱	۰/۰۰۰											
Job1	۰/۹۰	۰/۰۰۰	۰/۹۲	۰/۷۱	۰/۲۲	۰/۴۷	۰/۱۶	۰/۱۲	۰/۱۰	۰/۱۹	۰/۰۹	۰/۱۵	۰/۱۶
Job2	۰/۹۰	۰/۰۰۰											
Job3	۰/۹۶	۰/۰۰۰											

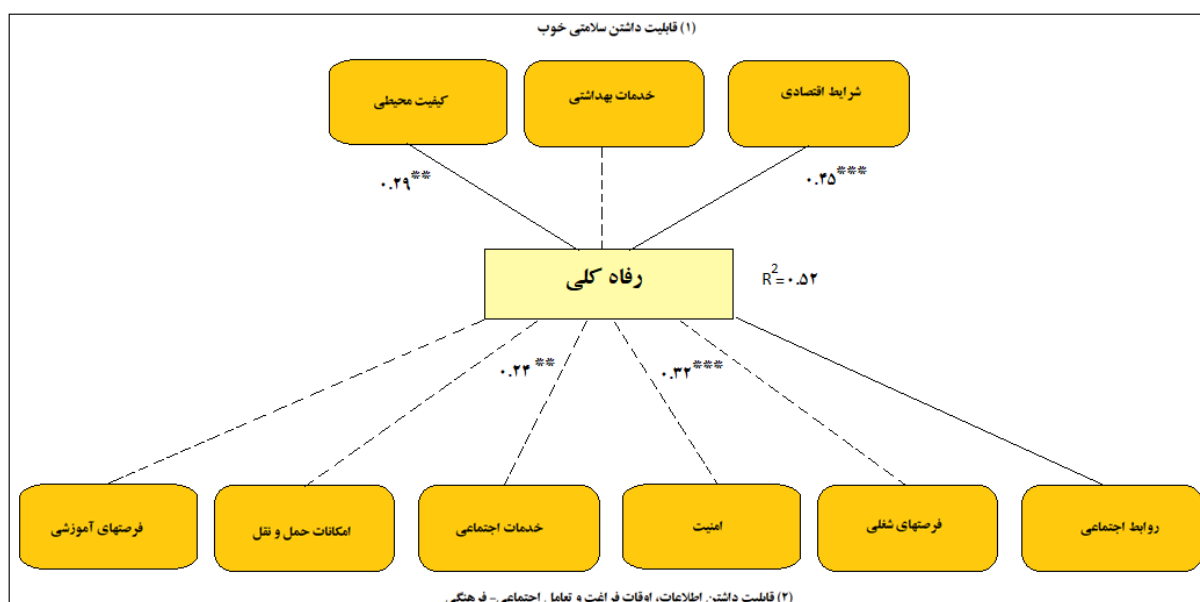
مدل اندازه‌گیری برازش مطلوبی را نشان می‌دهد که مقدار شاخص نسبت بحرانی به درجه آزادی (CMIN/DF) برابر ۳/۲۱ که مقدار مطلوبی برای برازش مدل است. مقدار ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) نیز ۰/۵۹۸ است که با توجه به کوچکتر بودن از ۰/۰۸، قابل قبول بوده و بیان‌کننده تأیید مدل پژوهش است. همچنین شاخص نیکویی برازش (GFI) ۰/۹۵۶ است که نشان‌دهنده قابل قبول بودن این میزان برای برازش مطلوب مدل است. شاخص توکر-لویس (TLI) ۰/۹۴۲؛ شاخص برازش تطبیقی (CFI) ۰/۹۵۲ و شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI) ۰/۸۹ می‌باشد و همچنین شاخص ریشه میانگین مربعات باقیمانده (SRMR) ۰/۰۴۸ که کوچکتر از ۰/۰۵ که همگی گویای مطلوب بودن برازش و تأیید مدل پژوهش است.

جدول ۴ - شاخص‌های برازش مدل ساختاری مسکن پایدار روستایی

شاخص برازش	میزان	ملاک	تفسیر
مطلق	DF/CMIN	۳/۹۶	کمتر از ۵
	χ^2 p-value	۰/۰۰۱	بیشتر از ۰/۰۵
تطبیقی	شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۷۱	بیش از ۰/۹۰
	شاخص توکر-لویس (TLI)	۰/۹۵۳	بیش از ۰/۹۰
	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹۶۵	بیش از ۰/۹۰
مقتصد	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	۰/۶۷۲	کمتر از ۰/۰۸
	شاخص برازش مقتصد هنجار شده (PNFI)	۰/۷۵	بیشتر از ۰/۵

پس از تأیید کفایت مدل اندازه‌گیری، روابط متقابل میان ساختارهای پنهان با استفاده از یک معادله ساختاری SEM مورد ارزیابی قرار گرفت. شکل (۳) نمودارهای مسیر به دست‌آمده را نشان می‌دهد. فرضیه‌های ۱، ۳، ۴ و ۷ با مسیرهای معنادار پشتیبانی شدند، در حالی که فرضیه‌های ۲، ۵، ۶، ۷ و ۹ پشتیبانی نشدند زیرا مسیرهای آنها از نظر آماری معنادار نیستند. همه ضرایب استاندارد شده معنی‌دار برآورد شده و رابطه مثبتی دارند و از این میان، ضریب مربوط به شرایط اقتصادی دارای بالاترین مقدار است ($p > 0.000$ و $\beta = 0.31$) و بنابراین نشان‌دهنده مؤلفه‌ای است که بیش‌ترین تأثیر را بر سطح رفاه در روستاهای منطقه ورزقان دارد. سپس با توجه به اهمیت، امنیت و کیفیت محیطی، به ترتیب با بزرگی قابل توجه ۰/۲۰ و ۰/۱۹ و در نهایت، فرصت‌های آموزشی ($p > 0.031$ و $\beta = 0.13$) تأثیر مثبت و قابل توجهی در تعیین سطح رفاه روستاهای منطقه ورزقان دارند. سازه‌های دیگر مربوط به سلامت، خدمات اجتماعی، تسهیلات حمل و نقل، روابط اجتماعی و فرصت‌های شغلی همگی مسیرهای غیر مهم را ارائه می‌دهند. عوامل تعیین‌کننده وارد شده در مدل

تقریباً ۴۰٪ واریانس سطوح رفاه را توضیح می‌دهند. بنابراین نتایج معادلات ساختاری (SEM) نشان می‌دهد که در مورد روستاهای در نظر گرفته شده، مجموعه کارکرد پنهان می‌تواند به طور رضایت بخشی سطوح مختلف رفاه را توضیح دهد. در نهایت در رابطه با قابلیت داشتن سلامتی خوب بیشترین تأثیری بر سطوح مختلف رفاه را ابعاد اقتصادی جامعه و کیفیت محیطی دارند، در رابطه با قابلیت مرتبط با بعد رابطه‌ای و فرهنگی، عوامل اصلی که بر رفاه تأثیر می‌گذارند امنیت و کیفیت آموزش هستند. مقادیر میانگین نمرات رفاه کلی و عوامل تعیین کننده آن در جدول (۵) گزارش شده‌اند. همانطور که می‌بینیم، شرایط رفاه در روستاهای خوینرود، ونستان، و خیرالدین، بسیار پایین است، در حالی که در مقابل، روستای وردین و کاسین بالاترین سطوح رفاه را در منطقه ورزقان ارائه می‌دهند. با تمرکز بر روستای خوینرود، می‌توان مشاهده کرد که این ناحیه به مراتب کمترین مقادیر را برای سه بعد اصلی از چهار بعد اصلی رفاه ارائه می‌دهد که قابل توجه به نظر می‌رسد.

شکل ۳- مسیر ساختاری رفاه در روستاها

جدول ۵- میانگین نمرات رفاه در روستاهای شهرستان ورزقان

اسامی روستاها	رفاه کلی	شرایط اقتصادی	کیفیت محیطی	فرصت‌های آموزشی	امنیت
ونستان	۰/۵۰	۰/۲۵	۰/۲۱	۰/۱۲	۰/۵۸
وردین	۰/۹۵	۰/۳۵	۰/۴۸	۰/۲۱	۰/۴۹
خیرالدین	۰/۳۳	۰/۲۰	۰/۰۹	۰/۳۴	۰/۴۸
خوینرود	۰/۴۲	۰/۸۹	۰/۴۵	۰/۱۳	۰/۷۸
الویق	۰/۰۹	۰/۰۵	۰/۳۹	۰/۰۲	۰/۴۰
کاسین	۰/۳۳	۰/۵۳	۰/۰۶	۰/۰۵	۰/۱۱
دهلین	۰/۰۳	۰/۱۵	۰/۱۷	۰/۰۷	۰/۱۱
کلان	۰/۰۱	۰/۱۲	۰/۰۵	۰/۰۱	۰/۱۹
علویق	۰/۰۸	۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۰۴	۰/۰۷
چای کندی	۰/۰۱۲	۰/۰۶	۰/۰۸	۰/۰۳	۰/۰۲

۵- بحث و فرجام

این تحقیق براساس یکی از نظریه‌های اصلی رفاه یعنی رویکرد توانمندی «سن» توسعه یافت. این نظریه اجازه داد تا یک مبنای مرجع دقیق برای شناسایی مؤلفه‌های رفاه و روابط آن‌ها شناسایی شود. تا آنجا که به اعمال این رویکرد مربوط می‌شود، ارزیابی رفاه و مؤلفه‌های آن با استفاده از قضاوت‌های فردی بیان شده توسط اعضای جامعه مورد نظر بر روی پتانسیل‌های ارائه شده توسط وقف منابع / خدمات موجود انجام می‌شود. نتایج معادلات ساختاری (SEM) اشاره می‌کند که در مورد قلمروهای مورد بررسی، مجموعه‌ای از عوامل پنهانی در نمایش سطح رفاه به طور رضایت‌بخش موفق هستند. به طور خاص، کارکرد قابلیت مرتبط با سلامتی خوب که در آن شرایط اقتصادی و کیفیت محیط‌زیست قابل توجه است، در حالی که برای قابلیت مرتبط با بعد ارتباطی و فرهنگی، عوامل اصلی فرصت‌های آموزش و امنیت هستند. تجزیه و تحلیل امتیازات این ۴ متغیر پنهان و رفاه کلی بیشتر به شناسایی ابعاد برای مهمتر قرار دادن اهداف متناسب با سیاست‌های توسعه روستایی در منطقه ورزقان کمک می‌کند، در نتیجه به سؤال تحقیق پاسخ می‌دهد. به طور کلی، نتایج نشان‌دهنده وضعیت رفاهی متوسط از نظر رضایت‌بخشی برای همه قلمروهای مورد تجزیه و تحلیل است. اگر چه نقش کلیدی شرایط اقتصادی در تعیین رفاه در مطالعات دیگر برجسته شده است و بنابراین تا حد زیادی قابل پیش‌بینی بودند، اما شرایط امنیت نشان‌دهنده یک نتیجه کاملاً شگفت‌انگیز در روستاهای منطقه ورزقان بود. ادبیات تحقیق در واقع نشان می‌دهد که قلمروهای روستایی به طور تاریخی با همبستگی اجتماعی بالا مرتبط با نرخ جرایم پایین مشخص می‌شوند متأسفانه، در چند سال گذشته، به نظر می‌رسد که این شرایط تغییر کرده و حداقل در دو زمینه، سطوح کاملاً نامطلوبی از این جز از کیفیت زندگی را تعیین کرده‌اند. پدیده همزمانی شرایط نامطلوب امنیت و شرایط نامطلوب اقتصادی نیازمند توجه بیشتر و هدفمند است. نتایج ما با نتایج مک کریا و همکاران (۲۰۱۶) قابل مقایسه است، که رفاه را در منطقه روستایی شهرهای غربی در استرالیا اندازه‌گیری کرد و سؤالات ساکنان در مورد رضایت فردی مربوط به ابعاد مختلف رفاه اجتماعی را مطرح کرد. با این حال، برخلاف نتایج پژوهش که در آن شرایط اقتصادی قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده رفاه جامعه هست، مک کریا و همکارانش (۲۰۱۶) ساختار قابل توجهی را پیدا نکردند که ارزیابی‌ها را در شرایط اقتصادی خانواده در نظر می‌گیرد. این ممکن است دقیقاً به این دلیل باشد که سؤالات این پژوهش برای ساکنان فرمول‌بندی شده است. توسعه مهم این مطالعه، تکرار آن در دیگر زمینه‌های روستایی و همچنین مقابله آن با مناطق شهری است. استفاده از این رویکرد همچنین با زمینه‌های شهری می‌تواند به ما اجازه دهد تا تفاوت‌های ممکن در مؤلفه‌های اساسی و همچنین نقش آن‌ها در شکل‌گیری رفاه را بررسی کرد. در نهایت اینکه برای رسیدن به رفاه کلی در روستاها باید تمامی شاخص‌های کیفیت زندگی بطور جامع هم از نظر شاخص‌های عینی و ذهنی در رابطه با قایتها مورد بررسی بیشتر قرار گیرد. با توجه به مطالب بالا پیشنهاد زیر ارائه می‌گردد:

- ارائه تصویری کامل و مناسب از کیفیت زندگی با قابلیت استفاده در تمامی مکان‌ها و زمانها تنها از طریق ترکیب شاخص‌های عینی و ذهنی امکانپذیر است؛

- تنوع ویژگی‌های طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، و کالبدی - فضایی نواحی روستایی باعث شده است که هر کدام از این نواحی ویژگی‌ها، امکانات و استعدادها، و نیز تنگناها و محدودیت‌هایی خاص خود را داشته باشند که با نواحی شهری و دیگر نواحی روستایی متفاوت است. با وجود این ویژگی‌های منحصر به فرد در زندگی روستایی، انتخاب مناسب‌ترین

شیوه سنجش کیفیت زندگی در نواحی روستایی بسیار دشوار خواهد بود؛
 - و هر کدام از نواحی روستایی با قرار داشتن در سطحی معین از توسعه و سازمان یافتگی، اولویت ها و نیازهای خاص خود را دارند، که نشان دهنده اساسی تر بودن برخی از نیازها در نواحی مختلف روستایی نسبت به انواع دیگر است؛ و در صورت برآورده شدن معقول این نیازهای بنیادی تر، تأثیر جنبه های دیگر بر رضایت کلی از زندگی کمتر خواهد بود.

۶- منابع

- فرامرزی مهسا و زینالی عظیم، علی، (۱۳۹۷)، ارزیابی عملکرد مدیریتی شهر تبریز پس از تأسیس شورای اسلامی شهر تبریز، جغرافیا (برنامه ریزی منطقه ای)، دوره ۹، شماره ۱، صص. ۴۴۵-۴۵۸.
- Alonso, A. D., & Nyanjom, J. (2016). Tourism, quality of life, and residents of a rural town. *Tourism Analysis*, Vol.21, No.6, PP.617-629. <https://doi.org/10.3727/108354216x14713487283165>.
- Alonso, A. D., & Nyanjom, J. (2016). Tourism, quality of life, and residents of a rural town. *Tourism Analysis*, Vol.21, No.6, PP.617-629. <https://doi.org/10.3727/108354216x14713487283165>.
- Burger, Martijn; Hendriks, Martijn; Ianchovichina, Elena. (2021), Happy but Unequal: Differences in Subjective Well-Being across Individuals and Space in Colombia. Policy Research Working Paper; No. 9554. PP. 1-44 World Bank, Washington. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35184> License.
- Burger, Martijn; Hendriks, Martijn; Ianchovichina, Elena. (2021), Happy but Unequal: Differences in Subjective Well-Being across Individuals and Space in Colombia. Policy Research Working Paper; No. 9554. PP. 1-44 World Bank, Washington. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35184> License.
- Chen, H., & Zhu, Z. (2021). Social trust and emotional health in rural older adults in China: the mediating and moderating role of subjective well-being and subjective social status. *BMC Public Health*, Vol.21, No.1. PP. 1-13. doi:10.1186/s12889-021-10617-y.
- Chen, H., & Zhu, Z. (2021). Social trust and emotional health in rural older adults in China: the mediating and moderating role of subjective well-being and subjective social status. *BMC Public Health*, Vol.21, No.1. PP. 1-13. doi:10.1186/s12889-021-10617-y.
- Cheng, L., & Xu, J. (2021). Benefit-sharing and residents' subjective well-being in rural tourism: An asymmetric approach. *Journal of Destination Marketing & Management*, Vol.21, PP. 1-17. 100631. doi:10.1016/j.jdmm.2021.100631.
- Cheng, L., & Xu, J. (2021). Benefit-sharing and residents' subjective well-being in rural tourism: An asymmetric approach. *Journal of Destination Marketing & Management*, Vol.21, PP. 1-17. 100631. doi:10.1016/j.jdmm.2021.100631.
- Christakopoulou, S., Dawson, J., Gari, A., (2001). The community well-being questionnaire: theoretical context and initial assessment of its reliability and validity. *Soc. Indicat. Res.* Vol.56, No.3, PP. 319-349
- Christakopoulou, S., Dawson, J., Gari, A., (2001). The community well-being questionnaire: theoretical context and initial assessment of its reliability and validity. *Soc. Indicat. Res.* Vol.56, No.3, PP. 319-349.
- D'Ambrosio, C., Jäntti, M., & Lepinteur, A. (2020). Money and happiness: Income, wealth and Subjective well-being. *Social Indicators Research*, Vol.148, No.1, PP. 47-66.
- D'Ambrosio, C., Jäntti, M., & Lepinteur, A. (2020). Money and happiness: Income, wealth and Subjective well-being. *Social Indicators Research*, Vol.148, No.1, PP. 47-66.

- Desai, M., (1995). Poverty, Famine and Economic Development, the Selected Essays of Meghnad Desai Vol. 2. Economist of the Twentieth Century. Edward Elgar Publishing, Cheltenham.
- Desai, M., (1995). Poverty, Famine and Economic Development, the Selected Essays of Meghnad Desai Vol. 2. Economist of the Twentieth Century. Edward Elgar Publishing, Cheltenham.
- Ferrari, M.G., Bocci, E., Lepisto, E., Cavallero, P., Rombai, L., (2019). Territories and landscapes: place identity, quality of life and psychological well-being in rural areas. In: Bianco, A., Conigliaro, P., Gnaldi, M. (Eds.), Italian Studies on Quality of Life. Social Indicators Research Series. Springer, Cham, 2019. Gilbert, A., Colley, K., Roberts, D., (2016). Are rural residents happier? A quantitative analysis of subjective wellbeing in Scotland. J. Rural Stud. Vol.44, PP. 37-45.
- Ferrari, M.G., Bocci, E., Lepisto, E., Cavallero, P., Rombai, L., (2019). Territories and landscapes: place identity, quality of life and psychological well-being in rural areas. In: Bianco, A., Conigliaro, P., Gnaldi, M. (Eds.), Italian Studies on Quality of Life. Social Indicators Research Series. Springer, Cham, 2019. Gilbert, A., Colley, K., Roberts, D., (2016). Are rural residents happier? A quantitative analysis of subjective wellbeing in Scotland. J. Rural Stud. Vol.44, PP. 37-45.
- Hoogerbrugge, M., & Burger, M. (2021). Selective migration and urban–rural differences in subjective well-being: Evidence from the United Kingdom. Urban Studies, Vol.121. PP. 1-8 004209802110230. doi:10.1177/00420980211023052.
- Hoogerbrugge, M., & Burger, M. (2021). Selective migration and urban–rural differences in subjective well-being: Evidence from the United Kingdom. Urban Studies, Vol.121. PP. 1-8 004209802110230. doi:10.1177/00420980211023052.
- Johnson BT, Acabchuk RL (2018), What are the keys to a longer, happier life? Answers from five decades of health psychology research. Soc Sci Med, Vol.196, PP. 218-226. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2017.11.001>.
- Johnson BT, Acabchuk RL (2018), What are the keys to a longer, happier life? Answers from five decades of health psychology research. Soc Sci Med, Vol.196, PP. 218-226. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2017.11.001>.
- Kumano M (2018) On the concept of well-being in Japan: feeling shiawase as hedonic well-being and feeling Ikigai as eudaimonic well-being. Appl Res Qual Life, Vol.13, PP. 419-433
- Kumano M (2018) On the concept of well-being in Japan: feeling shiawase as hedonic well-being and feeling Ikigai as eudaimonic well-being. Appl Res Qual Life, Vol.13, PP. 419-433
- Li, Y., Westlund, H., Liu, Y., (2019) Why some rural areas decline while some others not: an overview of rural evolution in the world. J. Rural Stud. 68, PP 135-143. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2019.03.003>
- Li, Y., Westlund, H., Liu, Y., (2019) Why some rural areas decline while some others not: an overview of rural evolution in the world. J. Rural Stud. Vol.68, PP 135-143. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2019.03.003>
- Macchia, L., Plagnol, A. C., & Powdthavee, N. (2020). Buying happiness in an unequal world: Rank of income more strongly predicts well-being in more unequal countries. Personality and Social Psychology Bulletin, Vol46, No.5, PP.769-780. <https://doi.org/10.1177%2F0146167219877413>.
- Macchia, L., Plagnol, A. C., & Powdthavee, N. (2020). Buying happiness in an unequal world: Rank of income more strongly predicts well-being in more unequal countries. Personality and Social Psychology Bulletin, Vol46, No.5, PP.769-780. <https://doi.org/10.1177%2F0146167219877413>.
- Mauro, V., Biggeri, M., Maggino, F., (2018). Measuring and monitoring poverty and wellbeing: a new approach for the synthesis of multidimensionality. Soc. Indicat. Res.Vol.135, PP. 75-89.
- Mauro, V., Biggeri, M., Maggino, F., (2018). Measuring and monitoring poverty and wellbeing: a new approach for the synthesis of multidimensionality. Soc. Indicat. Res.Vol.135, PP. 75-89.

- McCrea, R., Walton, A., Leonard, R., 2014. A conceptual framework for investigating community wellbeing and resilience. *Rural Soc.* Vol.23, No.3, PP. 270-282.
- McCrea, R., Walton, A., Leonard, R., 2014. A conceptual framework for investigating community wellbeing and resilience. *Rural Soc.* Vol.23, No.3, PP. 270-282.
- McCrea, R., Walton, A., Leonard, R., 2016. Developing a model of community wellbeing and resilience in response to change. *Soc. Indicat. Res.* Vol.129, No.1, PP.1-15. 195214.
- McCrea, R., Walton, A., Leonard, R., 2016. Developing a model of community wellbeing and resilience in response to change. *Soc. Indicat. Res.* Vol.129, No.1, PP.1-15. 195214.
- Musson, A., Rousselière, D., (2019). Social capital and subjective well-being. In: Brulé, G., Suter, C. (Eds.), *Wealth(s) and Subjective Well-Being*, Vol. 76. PP. 353-374. *Social Indicators Research Series*.
- Musson, A., Rousselière, D., (2019). Social capital and subjective well-being. In: Brulé, G., Suter, C. (Eds.), *Wealth(s) and Subjective Well-Being*, Vol. 76. PP. 353-374. *Social Indicators Research Series*.
- Nanor, M.A, Poku-Boansi, M, Adarkwa, K, K, (2021), Determinants of subjective wellbeing in rural communities: Evidence from the Juaben Municipality, Ghana, *Cities*, Vol.113, 1-15, <https://doi.org/10.1016/j.cities.2021.103140>.
- Nanor, M.A, Poku-Boansi, M, Adarkwa, K, K, (2021), Determinants of subjective wellbeing in rural communities: Evidence from the Juaben Municipality, Ghana, *Cities*, Vol.113, PP. 1-15, <https://doi.org/10.1016/j.cities.2021.103140>.
- Pleeging, E., Burger, M., van Exel, J, (2021). The Relations between Hope and Subjective Well-Being: a Literature Overview and Empirical Analysis, *Applied Research in Quality of Life*, Springer; *International Society for Quality-of-Life Studies*, vol. 16(3), PP. 1019-1041.
- Pleeging, E., Burger, M., van Exel, J, (2021). The Relations between Hope and Subjective Well-Being: a Literature Overview and Empirical Analysis, *Applied Research in Quality of Life*, Springer; *International Society for Quality-of-Life Studies*, vVol. 16(3), No.3, PP. 1019-1041.
- Requena, F., (2016). Rural–urban living and level of economic development as factors in, subjective well-being. *Soc. Indicat. Res.* Vol.128, No.2, PP.693-708. 10.1007/s11205-015-1051-1.
- Requena, F., (2016). Rural–urban living and level of economic development as factors in, subjective well-being. *Soc. Indicat. Res.* Vol.128, No.2, PP.693-708. 10.1007/s11205-015-1051-1.
- Scott, K., Rowe, F., Pollock, V., (2018). Creating the good life? A wellbeing perspective on cultural value in rural development. *J. Rural Stud.* Vol. 59, PP.173-182.
- Scott, K., Rowe, F., Pollock, V., (2018). Creating the good life? A wellbeing perspective on cultural value in rural development. *J. Rural Stud.* Vol. 59, PP.173-182.
- Sen, A.K., (1992). *Inequality Reexamined*. Oxford University Press, Oxford.
- Sen, A.K., (1992). *Inequality Reexamined*. Oxford University Press, Oxford.
- Sirgy, M.J., Widgery, R.N., Lee, D.J., Grace, B.Y., 2010. Developing a measure of community well-being based on perceptions of impact in various life domains. *Soc. Indicat. Res.* Vol.96, No.2, PP. 295-311.
- Sirgy, M.J., Widgery, R.N., Lee, D.J., Grace, B.Y., 2010. Developing a measure of community well-being based on perceptions of impact in various life domains. *Soc. Indicat. Res.* Vol.96, No.2, PP. 295-311.
- Steptoe A (2019) Happiness and Health. *Annu Rev Public Health* Vol.40, PP. 339-359 <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-040218-044150>.

- Steptoe A (2019) Happiness and Health. *Annu Rev Public Health* Vol.40, PP. 339-359 <https://doi.org/10.1146/annurev-publhealth-040218-044150>.
- Su, H., Zhou, Y., Wang, H., & Xing, L. (2021). Social support, self-worth, and subjective well-being in older adults of rural China: a cross-sectional study. *Psychology, Health & Medicine*, Vol, 189, PP.1-7. doi:10.1080/13548506.2021.1905861.
- Su, H., Zhou, Y., Wang, H., & Xing, L. (2021). Social support, self-worth, and subjective well-being in older adults of rural China: a cross-sectional study. *Psychology, Health & Medicine*, Vol, 189, PP.1-7. doi:10.1080/13548506.2021.1905861.
- Szaboova, L., Safra de Campos, R., Adger, W. N., Abu, M., Codjoe, S. N. A., Franco Gavonel, M., Hazra, S. (2021). Urban sustainability and the subjective well-being of migrants: The role of risks, place attachment, and aspirations. *Population, Space and Place*. Vol, 98, PP, 1-14. doi:10.1002/psp.2505.
- Szaboova, L., Safra de Campos, R., Adger, W. N., Abu, M., Codjoe, S. N. A., Franco Gavonel, M., Hazra, S. (2021). Urban sustainability and the subjective well-being of migrants: The role of risks, place attachment, and aspirations. *Population, Space and Place*. Vol, 98, PP, 1-14. doi:10.1002/psp.2505.
- Tang, J, Xu, Y, Ma, W, Gao, S, (2021), Does participation in poverty alleviation programmes increase subjective well-being? Results from a survey of rural residents in Shanxi, China, *Habitat International*, Vol.118, PP. 1-18, 102455, <https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2021.102455>.
- Tang, J, Xu, Y, Ma, W, Gao, S, (2021), Does participation in poverty alleviation programmes increase subjective well-being? Results from a survey of rural residents in Shanxi, China, *Habitat International*, Vol. 118, PP. 1-18, 102455, <https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2021.102455>.
- Tsurumi, T., Yamaguchi, R., Kagohashi, K., & Managi, S. (2020). Attachment to Material Goods and Subjective Well-Being: Evidence from Life Satisfaction in Rural Areas in Vietnam. *Sustainability*, Vol.12, No.23, PP. 1-20. 9913. doi:10.3390/su12239913.
- Tsurumi, T., Yamaguchi, R., Kagohashi, K., & Managi, S. (2020). Attachment to Material Goods and Subjective Well-Being: Evidence from Life Satisfaction in Rural Areas in Vietnam. *Sustainability*, Vol.12, No.23, PP. 1-20. 9913. doi:10.3390/su12239913.
- Tsurumi, T., Yamaguchi, R., Kagohashi, K., & Managi, S. (2021). Material and relational consumption to improve subjective well-being: Evidence from rural and urban Vietnam. *Journal of Cleaner Production*, Vol. 310, PP. 1-12. 127499. doi:10.1016/j.jclepro.2021.127499.
- Tsurumi, T., Yamaguchi, R., Kagohashi, K., & Managi, S. (2021). Material and relational consumption to improve subjective well-being: Evidence from rural and urban Vietnam. *Journal of Cleaner Production*, Vol. 310, PP. 1-12. 127499. doi:10.1016/j.jclepro.2021.127499.
- Voukelatou, V., Gabrielli, L., Miliou, I., Cresci, S., Sharma, R., Tesconi, M., & Pappalardo, L. (2021). Measuring objective and subjective well-being: dimensions and data sources. *International Journal of Data Science and Analytics*, Vol.11: PP. 279–309. doi:10.1007/s41060-020-00224-2.
- Voukelatou, V., Gabrielli, L., Miliou, I., Cresci, S., Sharma, R., Tesconi, M., & Pappalardo, L. (2021). Measuring objective and subjective well-being: dimensions and data sources. *International Journal of Data Science and Analytics*, Vol.11, PP. 279–309. doi:10.1007/s41060-020-00224-2.
- Wang, S.-C., & Fowler, P. J. (2019). Social Cohesion, Neighborhood Collective Efficacy, and Adolescent Subjective Well-being in Urban and Rural Taiwan. *American Journal of Community Psychology*. doi:10.1002/ajcp.12324. Vol.63, No.3-4, PP. 499-510. doi: 10.1002/ajcp.12324.
- Wang, S.-C., & Fowler, P. J. (2019). Social Cohesion, Neighborhood Collective Efficacy, and Adolescent Subjective Well-being in Urban and Rural Taiwan. *American Journal of Community Psychology*. doi:10.1002/ajcp.12324. Vol.63, No.3-4, PP. 499-510. doi: 10.1002/ajcp.12324.

-
- Zhu, M. J. (2019). The influence of social support on the subjective well-being of the left-behind elderly in rural areas-A case study of W Town, Neijiang City, Sichuan Province. Science and Technology Information, Vol.17, No.18, PP. 215-218.
<https://kns.cnki.net/kcms/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&dbname=CJFDLAST2019&filename=ZXLJ201918116&v=14AW3774vP89x0usTXPctZ29ID%25mmd2Fa7Svjxmr9O5pdzYjqlBw%25mmd2Fidm9MX%25mmd2BPIMALDLKI>.
 - Zhu, M. J. (2019). The influence of social support on the subjective well-being of the left-behind elderly in rural areas-A case study of W Town, Neijiang City, Sichuan Province. Science and Technology Information, Vol.17, No.18, PP. 215-218.
<https://kns.cnki.net/kcms/detail/detail.aspx?dbcode=CJFD&dbname=CJFDLAST2019&filename=ZXLJ201918116&v=14AW3774vP89x0usTXPctZ29ID%25mmd2Fa7Svjxmr9O5pdzYjqlBw%25mmd2Fidm9MX%25mmd2BPIMALDLKI>.